

CCR: Legea avertizorilor de integritate - constitutională

Curtea Constituțională a României a respins, miercuri, cu unanimitate, sesizarea USR în legătură cu Legea privind protecția avertizorilor în interes public, au precizat, pentru AGERPRES, oficialii ai CCR.

USR a sesizat CCR cu privire la această lege pe motiv că "forma impusă de coaliția PSD-PNL-UDMR slăbește considerabil protecția persoanelor care vor să dezvăluie neregulile din instituțiile publice și ridică obstacole considerabile în obținerea fondurilor din PNRR".

În sesizare sunt invocate patru argumente de neconstituționalitate, printre care încălcarea obligațiilor asumate în momentul aderării la Uniunea Europeană și lipsa de claritate și predictibilitate a unor prevederi.

USR consideră că actul normativ contravine Directivei UE pe care avea scopul de a o transpune - Directiva 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului UE. Directiva interzice ca prin transpunerea sa în legislația internă să se diminueze nivelul de protecție acordat deja unui avertizor. Conform USR, legea PSD-PNL-UDMR "exact așa face" - scade protecția oferită persoanelor care vor să sesizeze nereguli.

Potrivit USR, și Consiliul Legislativ a formulat observații și recomandări în ceea ce privește lipsa de claritate, precizie și predictibilitate a legii care "au fost ignorate" de partidele aflate la putere. Legea nu prevede concret, explicit, clar și previzibil la art. 1 alin. (4) ce dezvăluiri ale încălcarilor de norme nu intra sub incidența legii avertizorilor, indică USR.

"În raport de prevederile art. 346 din TFUE, la care fac trimitere generic prevederile art. 1 alin. (4), rezultă că nu pot face obiectul avertizorilor în interes public încălcări ale normelor în materie de achiziții publice în domeniile apărării și securității naționale, care sunt considerate de stat ca fiind esențiale pentru securitatea națională și, în mod special, care privesc armament, muniție și material de război. Neconstituționalitatea textului derivă din faptul că este imposibil astfel pentru un avertizor să cunoască care sunt interesele pe care statul le consideră, la un moment dat, esențiale pentru securitatea națională sau cele privind dotarea de război. Un astfel de exemplu îl constituie achiziționarea de fier vechi pe post de tehnică militară. Având în fața textul de lege votat, este imposibil de stabilit dacă se încadrează sau nu, la un moment dat, în noțiunea de chestiune esențială pentru securitatea națională, care nu va putea fi dezvăluită de un avertizor", argumentează USR în sesizarea depusă la CCR.

De asemenea, USR invocă încălcarea prevederilor art. 15 din Constituție referitoare la teoria "dreptului câștigat", susținând că este diminuată protecția oferită avertizorilor de integritate sub nivelul actual conferit de Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii.

Nu în ultimul rând, în sesizare este invocată încălcarea principiului bicameralismului, în condițiile în care Camera Deputaților a adoptat "numeroase" amendamente care "au denaturat semnificativ" consimțământul exprimat de Senat, precum eliminarea raportărilor anonime, scăderea până la trei ore a amenzilor civile aplicabile pentru represalii la adresa avertizorilor și impunerea unui termen minim între momentul raportării și divulgarea publică.

Legea privind protecția avertizorilor în interes public vizează persoanele care raportează încălcări ale legii. Proiectul, inițiat de Guvern, stabilește cadrul general în materia protecției persoanelor care raportează încălcări ale legii, care s-au produs sau care sunt susceptibile să se producă în cadrul autorităților, instituțiilor publice, altor persoane juridice de drept public, precum și în cadrul persoanelor juridice de drept privat.